

Ενεργειακή διπλωματία

Εκτός από τη διεθνή διπλωματία υπάρχει, το ίδιο σημαντική, και η ενεργειακή. Μπορεί να αποτελεί παρελθόν η σύρραξη στη Γεωργία, όμως οι διαφορετικές πτυχές αυτού του ιδιαίτερου προβλήματος, συνεχίζουν να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και να σηματοδοτούν τη ρευστότητα των διεθνών ισορροπιών.

► Από τον **Σάκη Καραφώτη**

Αυτό που έγινε αντιληπτό είναι το πόσο εύκολα μπορεί να θεθεί εκτός ελέγχου η διπλωματία όταν, εκτός των άλλων ιστορικών διαφορών, έχουν να ρυθμιστούν και να επιλυθούν και θέματα ενεργειακής πολιτικής.

Το διακύβευμα είναι μεγάλο: η εξασφάλιση των ορυκτών καυσίμων –που αποτελούν τη βάση της οικονομίας, της ανάπτυξης και του σύγχρονου τρόπου ζωής– δηλαδή του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, κοιτάσματα των οποίων βρίσκονται στη Μέση Ανατολή, τη Ρωσία και την περιοχή της Κασπίας. Η πρώτη κυριαρχεί, παγκοσμίως, ως πετρελαιακή πηγή, την ακολουθεί η Ρωσία, η οποία αποτελεί τη χώρα με τα μεγαλύτερα αποθέματα φυσικού αερίου, διαθέτοντας το 32% των παγκόσμιων βεβαιωμένων αποθεμάτων.

Ο ενεργειακός πλούτος βρίσκεται, επομένως, σε «ευάλωτες» περιοχές και πολιτικά ασταθείς ή τουλάχιστον εκτός Ευρώπης, ενώ και η μεταφορά προς τη Δύση συνεπάγεται τη διέλευση, μέσα από επικίνδυνες οδούς. «Όποιος μπορεί να ελέγξει, είτε τα κοιτάσματα είτε τους δρόμους διέλευσης, κρατά ένα μεγάλο οικονομικό και διπλωματικό ατού στα χέρια του», τονίζει, στο «Politics News», η Λιάνα Γούτα, η οποία εργάζεται επί σειρά ετών στην πετρελαιακή βιομηχανία, ενώ έχει διατελέσει σύμβουλος σε θέματα Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Ανάπτυξης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Επίσης, στις προηγούμενες βουλευτικές εκλογές ήταν υποψήφια με τη Ν.Δ. στην Α΄ Θεσσαλονίκης.

► **Οι συγκυρίες βοηθούν την Ελλάδα να μετατραπεί σε ενεργειακό σταυροδρόμι, γεγονός που θα της επιτρέψει να βρει λύσεις και σε άλλους τομείς** ◀

Η πρόσφατη διένεξη στη Γεωργία, εκτός των άλλων, έχει να κάνει και με τα τεράστια αποθέματα της Κασπίας, που μεταφέρονται προς τη Δύση από αγωγούς οι οποίοι περνούν από τη Γεωργία, παρακάμπτοντας τη Ρωσία. Αυτό το γεγονός πυροδοτεί εντάσεις, διαξιφισμούς και διεκδικήσεις από όλα τα μέρη. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, με μια ενεργειακή εξάρτηση που την υποχρεώνει να βασίζεται κατά 60% σε καύσιμα που εισάγει, την τελευταία διετία βρίσκεται σε κατάσταση συναγερμού ως προς την εξασφάλιση των ενεργειακών της αναγκών. Έχοντας ζήσει καταστάσεις πανικού, όταν η Ουκρανία και, πρόσφατα, η Ρωσία έκλεισαν τις στρόφιγγες του αγωγού που έφερνε φυσικό αέριο από τη Ρωσία στην Ευρώπη και έχοντας δει τις τιμές των καυσίμων να ακολουθούν «τρελή κούρσα» ανάλογα με τις πολιτικές αναταράξεις και τα κερδοσκοπικά παιχνίδια, αναδεικνύει σε μείζον ζήτημα την «ενεργειακή ασφάλεια και διαφοροποίηση». Με πιο απλά λόγια, το πώς θα εξασφαλίσει τα καύσιμα που χρειάζεται με ασφάλεια και σε καλή τιμή. Οι κανόνες της αγοράς, για κάθε εμπορικό αγαθό, άρα και για τα καύσιμα, λένε ότι τόσο καλύτερα επιτυγχάνονται οι στόχοι αυτοί, όσο περισσότερους προμηθευτές έχει κανείς και από όσο περισσότερους δρόμους μεταφέρονται αυτά τα καύσιμα. Αυτοί είναι και οι στόχοι που έχουν γίνει πρωταρχικοί για την Ε.Ε.

Βεβαίως, σε αυτό το παιχνίδι ρόλο ισχυρού παίκτη και διαμορφωτή διεκδικούν με έμφαση οι ΗΠΑ και η Ρωσία. Οπότε το παζλ γίνεται πολύπλοκο... Η πρόσφατη κρίση στις σχέσεις Ρωσίας - Ουκρανίας και οι νέες απειλές για μια νέα διακοπή ροής του φυσικού αερίου προς τη Δύση, επέτρεψε στην κα Μπακογιάννη να καυχηθεί στην Αμερικανίδα ομόλογό της, πως η Ελλάδα ήταν η μοναδική ευρωπαϊκή χώρα που δεν αντιμετώπισε ελλείψεις, λόγω των πολλαπλών συμφωνιών της.

Ο ρόλος της Ελλάδας

Την ίδια ώρα, χώρες όπως η Τουρκία και η Ελλάδα παίζουν τον δικό τους ρόλο, αφού καθούνται να αξιοποιήσουν τις ευ-

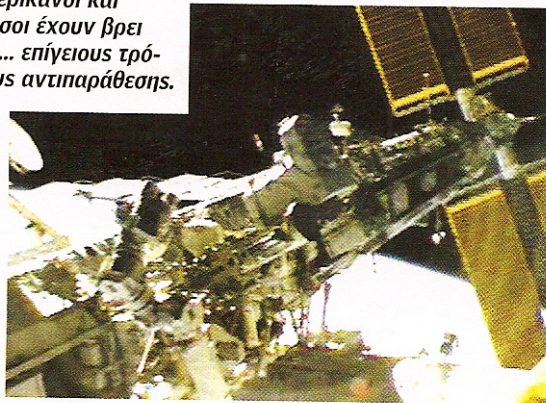

Λιάνα Γούτα

καιρίες και για δικό τους ενεργειακό όφελος, αλλά και προκειμένου να αναδειχθούν σε ισχυρό ενεργειακό παίκτη και συνομιλητή της διεθνούς διπλωματίας. Η χώρα μας, το τελευταίο διάστημα, κινείται αποφασιστικά προς αυτή την κατεύθυνση. Μέχρι πρόσφατα, προμηθευόμασταν μόνο μικρές ποσότητες αερίου από τη Ρωσία, με αγωγή μέσω ανατολικής Ευρώπης και Βουλγαρίας. Πριν από έναν

Κάποτε ΗΠΑ και Σοβιετική Ένωση διαγκωνίζονταν στο Διάστημα. Σήμερα, Αμερικανοί και Ρώσοι έχουν βρει πιο... επίγειους τρόπους αντιπαράθεσης.

χρόνο, εγκαινιάστηκε ο νέος αγωγός, που θα φέρνει αέριο από τα βάθη της Ασίας, την Κασπία και τη Μέση Ανατολή, μέσω της Τουρκίας, και από την Ελλάδα θα διοχετεύεται στην υπόλοιπη κεντρική Ευρώπη, μέσω του υποθαλάσσιου ελληνοϊταλικού αγωγού που θα κατασκευαστεί.

Από την άλλη πλευρά, με τη συμφωνία για τον αγωγό South Stream, θα μπορούμε πλέον να παίρνουμε μεγάλες ποσότητες αερίου και από τη Ρωσία, μέσω Μαύρης Θάλασσας και Βουλγαρίας, που και αυτές θα μπορούν να διοχετευτούν στην κεντρική Ευρώπη μέσω του ελληνοϊταλικού αγωγού. «Το όφελος της συμφωνίας είναι διπλό, αφού εξασφαλίζει πρόσβαση και στο ρωσικό αέριο, αλλά και μια οδό τροφοδο-

σίας, η οποία δεν περνά από την Τουρκία», υποστηρίζει η κα Γούτα. Με τον στόχο της ενδυνάμωσης του ρόλου της στην ενεργειακή σκακιέρα, η Ελλάδα διεκδικεί και μια διακλάδωση του σχεδιαζόμενου αγωγού Nabucco, που θα μεταφέρει αέριο από το Αζερμπαϊτζάν ή το Ιράν και το Τουρκμενιστάν, μέσω Τουρκίας και Βουλγαρίας, στην κεντρική Ευρώπη. Οι κινήσεις για το αέριο συμπληρώνονται και από τις συμφωνίες για αλγερινό αέριο, που μεταφέρεται στην Ελλάδα με πλοία και αποθηκεύεται σε ειδικές εγκαταστάσεις. Αντίστοιχες είναι και οι στρατηγικές κινήσεις για την τροφοδοσία του πετρελαίου, με βασικότερη αυτή του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, αφού με αυτόν θα μπο-

ρεί να προμηθεύεται η χώρα ρωσικό πετρέλαιο, μέσω Μαύρης Θάλασσας και Βουλγαρίας, παρακάμπτοντας τα στενά του Βοσπόρου και τον μέχρι τώρα κυρίαρχο ρόλο της Τουρκίας.

«Με αυτά τα δεδομένα στο διπλωματικό σκηνικό, η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να αναδειχθεί σε ισχυρό παράγοντα, που όχι μόνο θα εξασφαλίζει ενεργειακά και οικονομικά οφέλη, αλλά θα κάνει τη φωνή της πιο δυνατή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και θα συνδέει την ασφάλειά της με την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της κεντρικής Ευρώπης, παράμετρος βασική και κρίσιμη για τη χώρα μας. Φαίνεται, επομένως, πως οι συγκυρίες και οι στρατηγικές επιλογές βοηθούν στο να γίνει η χώρα μας ενεργειακό σταυροδρόμι, που είναι μια πολύ καλή αρχή και για άλλους τομείς πιθανώς», αναφέρει, με νόημα, η κα Γούτα.